

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie jún 2011

IV. senát

Nálezy:

spisová značka	IV. ÚS 57/2011
sudca spravodajca	Ján Luby
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	12. mája 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka sa domáha zrušenia napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd na základe žaloby Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) rozhodol podľa § 250j ods. 3 OSP o zrušení rozhodnutia krajského pamiatkového úradu z 10. októbra 2005.</p> <p>Dôvodom zrušenia rozhodnutia krajského pamiatkového úradu napadnutým rozsudkom bola skutočnosť, že príslušný administratívny spis, ktorý predložil žalovaný správny orgán krajskému súdu, neobsahoval časť podkladov, ktoré mohli mať vplyv na posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia. Zrušeným rozhodnutím krajského pamiatkového úradu bol schválený zámer novostavby objektu „D.“... s podmienkami, ktoré sú v ňom podrobnejšie špecifikované.</p> <p>Sťažovateľka tvrdí, že krajský súd svojím konaním a namietaným rozhodnutím v danej veci porušil jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže neaplikoval § 250 a § 246c OSP, čím jej odňal akúkoľvek možnosť ochraňovať svoje práva pred súdom, hoci jej svedčilo rovnaké právo ako žalobcovi – dokonca silnejšie, lebo je vlastníčkou sporného pozemku. Sťažovateľka ďalej zdôrazňuje, že počas celej realizácie výstavby objektu „D.“ nemala žiadnu informáciu o tom, že by prebiehali nejaké konania týkajúce sa problematiky zákonnosti rozhodovania orgánov ochrany pamiatkového fondu. Uvádza, že i keď nebola účastníkom napadnutého správneho konania, nemožno spochybňovať to, že v následných konaniach, t. j. v územnom konaní, stavebnom a napokon kolaudačnom konaní sa rozhodovalo aj o jej právach.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka výpisom z katastra nehnuteľností preukázala, že je, ale tiež že už v priebehu konania o žalobe prokurátora bola vlastníčkou nehnuteľností, ktorých sa týkalo rozhodnutie krajského pamiatkového úradu z 10. októbra 2005. S ohľadom na jej vlastnícke právo a skutočnosť, že toto rozhodnutie bolo predpokladom na vydanie ďalších rozhodnutí v súvislosti s realizáciou predmetnej novostavby, dospel ústavný súd k záveru, že napadnutý rozsudok sa dotýka tiež práv sťažovateľky. Treba zdôrazniť, že v prípadoch, keď sú predmetom správneho konania práva a povinnosti vo vzťahu k určitej nehnuteľnosti, dochádza obvykle so zmenou vlastníka i k tomu, že nový vlastník získava právny záujem na výsledku konania. V prípade sťažovateľky to znamená, že bude vo veci ďalej rozhodované, pričom prípadné negatívne stanovisko krajského pamiatkového úradu by mohlo mať dôsledky na jej práva alebo právom chránené záujmy</p>

vyplývajúce z jej postavenia ako vlastníčky.

Z uvedeného ale bez ďalšieho nevyplývajú dôsledky pre vymedzenie okruhu osôb, s ktorými súd koná v rámci konania v správnom súdnictve. Pokiaľ určitá osoba nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnosti až potom, keď sa skončilo príslušné správne konanie, v rámci ktorého by inak z titulu vlastníckeho práva vystupovala ako účastník, nevstupuje táto osoba späť do postavenia účastníka v správnom konaní. Ani § 250 ods. 1 a 2 OSP (a tiež aj § 250 ods. 6 OSP) preto nepovažuje takúto zmenu za skutočnosť, ktorá by mala dopad na vymedzenie účastníkov súdneho konania, pretože tí sa odvodzujú len od správneho konania. Pokiaľ však táto osoba preukáže, že má právny záujem na jeho výsledku, môže sa zúčastniť konania v správnom súdnictve ako vedľajší účastník za podmienok ustanovených v § 93 v spojení s § 246c OSP (porov. Števček, M., Ficová, S. a kol.: Občiansky súdny poriadok. Komentár. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck 2009. s. 733).

Citované ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nezakladajú všeobecnú povinnosť súdu vyzvať každého, koho práva alebo právom chránené záujmy by mohli byť jeho rozhodnutím zasiahnuté, aby uskutočnil nevyhnutné úkony pre jeho účasť v príslušnom konaní. Dôvodom je predovšetkým skutočnosť, že súd nemôže mať takúto vedomosť vo vzťahu k všetkým dotknutým osobám a nemá ani možnosť takto vymedzenú skupinu osôb zistiť. Súčasne nemožno opomenúť ani to, že v prípade nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti by mal každý predovšetkým sám dbať o svoje práva a postupovať obozretne pri ich výkone. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína aj zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“, ktorá zdôrazňuje aj vlastné pričinenie na ochranu svojich práv vyžadujúc, aby aj sťažovateľ sledoval svoje subjektívne práva a robil také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu. Táto zásada teda predpokladá, že sťažovateľ musí využiť prostriedky, ktoré mu poskytuje zákon, a následne vykonať prípadné potrebné opatrenia, aby nedošlo k porušeniu jeho práv (IV. ÚS 329/2010).

Táto všeobecná právna zásada znamená v prípade nadobudnutia vlastníctva nehnuteľnosti aj nevyhnutnosť získať informácie o tom, či vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam prebiehajú alebo môžu prebiehať správne alebo súdne konania. Možnosť domôcť sa súdnej ochrany účinným spôsobom je zachovaná aj v prípade, ak možno predpokladať, že by sa nový vlastník, ktorý nadobudol vlastnícke právo až po vydaní správneho rozhodnutia vzťahujúceho sa k jeho nehnuteľnosti, dozvedel o priebehu súdneho konania o preskúmaní zákonnosti tohto správneho rozhodnutia, pokiaľ by postupoval s náležitou obozretnosťou (porov. tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 15. januára 2003 vo veci sťažnosti č. 55782/00 – Cañete de Goñi proti Španielsku, § 39 až § 41).

Z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru vyplýva povinnosť umožniť v súdnom konaní ochranu práv a právom chránených záujmov každému, o koho právach a povinnostiach sa v tomto konaní koná. Takto vymedzený prístup k súdu musí byť účinný a jednotlivec by mal mať jasnú, praktickú príležitosť namietat' akt, ktorý zasahuje do jeho práv [rozsudok ESLP vo veci Bellet proti Francúzsku zo 4. decembra 1995, Series A no. 333-B, s. 42, § 36].

Pri posúdení namietaného porušenia základného práva sťažovateľky musel ústavný súd vziať do úvahy tieto skutočnosti. Krajský súd rozhodoval v predmetnom konaní o žalobe prokurátora (o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia krajského pamiatkového úradu z 10. októbra 2005 o schválení predloženého zámeru novostavby objektu „D.“ a o určení podmienok týkajúcich sa jej prípravy a realizácie projektovej dokumentácie, projektu stavby a prípadných zmien), teda na základe „mimoriadneho opravného prostriedku“. Protest prokurátora, ktorý predchádzal podaniu žaloby, bol podaný približne dva a pol roka od právoplatnosti rozhodnutia krajského pamiatkového úradu. Potom, ako mu Pamiatkový úrad Slovenskej republiky nevyhovel, podal prokurátor včas žalobu, pričom konanie o tejto žalobe trvalo opäť približne jeden a pol roka. Súdne konanie bolo teda začaté dva a pol roka po právoplatnosti rozhodnutia krajského pamiatkového úradu a k zrušeniu tohto rozhodnutia došlo až po viac ako 4 rokoch od právoplatnosti rozhodnutia. Už samotná táto dĺžka konania vypovedá o možnosti, že medzičasom mohlo dôjsť k

	<p>zmene vlastníckych pomerov a že údaje obsiahnuté v spisovom materiáli správneho orgánu môžu byť neaktuálne.</p> <p>Vyjadrenie krajského súdu, podľa ktorého z príslušného spisového materiálu krajského pamiatkového úradu nevyplývala zmena vlastníckych pomerov, ako aj že tieto zmeny mali byť včas oznámené správne orgánu, je nevyhnutné posudzovať v kontexte konania o proteste prokurátora. Podľa § 69 Správneho poriadku rozhodne o proteste prokurátora buď správny orgán, ktorý rozhodnutie vydal, alebo jemu nadriadený správny orgán. Účastníci konania však aj s ohľadom na krátkosť zákonnej lehoty na rozhodnutie nie sú vyzumení o tomto proteste a je im doručované až rozhodnutie o ňom. Nemožno preto očakávať, že by účastník konania, ktorý bol pôvodným vlastníkom nehnuteľnosti, informoval krajský pamiatkový úrad o zmene vlastníka nehnuteľnosti v priebehu konania o proteste, ako ani to, že by tak učinil z iného dôvodu potom, ako pôvodné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.</p> <p>Je teda zrejme, že za týchto okolností nemala sťažovateľka ako nová vlastníčka predmetných nehnuteľností dôvod predpokladať, že by mohlo byť spätne spochybnené rozhodnutie krajského pamiatkového úradu. Pokiaľ účastník konania T. M. upozornil krajský súd, že už nie je vlastníkom predmetných nehnuteľností, ale že tieto pozemky predal obchodnej spoločnosti L., s. r. o., bolo povinnosťou krajského súdu reagovať na túto informáciu, a to napríklad žiadosťou o doplnenie tohto tvrdenia alebo zistením, kto je v súčasnosti ich vlastníkom, a informovať o prebiehajúcom konaní nového vlastníka.</p> <p>Z tohto hľadiska nie je podstatné, že zákon výslovne neustanovuje povinnosť súdu vyzučiť za týchto okolností nového vlastníka o prebiehajúcom súdnom konaní. Ústavný súd už v minulosti konštatoval, že skutočnosť, že Občiansky súdny poriadok výslovne neoznačuje niekoho za účastníka konania, neznamená, že s ním konajúci súd nemôže v prípade potreby konať, ak sa účinky jeho postupu alebo jeho rozhodnutia týkajú základných práv, ktoré má takáto osoba zaručené v ústave alebo v medzinárodnej zmluve (I. ÚS 23/01). Za situácie, keď krajský súd v priebehu konania získal informáciu o osobe, ktorej práva alebo právom chránené záujmy by mohli byť jeho rozhodnutím dotknuté, a s ohľadom na konkrétne okolnosti nemožno dôvodne predpokladať, že by táto osoba aj pri zachovaní náležitej obozretnosti mohla mať vedomosť o tomto súdnom konaní, vyplývala táto povinnosť priamo z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže v okolnostiach daného prípadu išlo v konaní pred krajským súdom o preskúmanie rozhodnutia, ktoré sa priamo dotýka vlastníckeho práva sťažovateľky, mohlo byť namietaným postupom podľa názoru ústavného súdu navyše dotknuté aj základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, porušenie ktorého však vo svojej sťažnosti nenamietala.</p> <p>K tomu ústavný súd pripomína, že v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných predpisov v súlade s ústavou. Zároveň v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách prednosť pred zákonmi, ak zabezpečujú väčší rozsah základných práv a slobôd (I. ÚS 23/01 v spojení s I. ÚS 5/02, I. ÚS 219/07).</p> <p>Z týchto dôvodov dospel ústavný súd k záveru, že napadnutým postupom a rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 15. januára 2003 vo veci sťažnosti č. 55782/00 – Cañete de Goñi proti Španielsku, § 39 až § 41 rozsudok ESLP vo veci Bellet proti Francúzsku zo 4. decembra 1995, Series A no. 333-B, s. 42, § 36</p>

Nálezy – priet'ahy v konaní:

spisová značka	IV. ÚS 122/2011
sudca spravodajca	Ján Luby
druh konania	čl. 127 konanie o s'ťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	25. mája 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov postupom okresného súdu v konaní o náhradu škody, ktoré začalo 11. decembra 1995.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že spory, predmetom ktorých je rozhodovanie o náhrade škody vzniknutej v súvislosti s dopravnou nehodou, patria do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Keďže v okolnostiach danej veci bolo pre rozhodnutie potrebné vypočuť viacerých svedkov a nariadiť znalecké dokazovanie, ústavný súd v zhode s názorom vysloveným predsedníčkou okresného súdu pripúšťa určitú mieru faktickej zložitosti napadnutého konania, čo však nemôže okresný súd zbaviť zodpovednosti za stav, v akom sa napadnuté konanie po viac ako 15 rokoch od jeho začatia nachádzalo v čase doručenia s'ťažnosti ústavnému súdu.</p> <p>2. Čo sa týka správania sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania v procesnom postavení žalovaného, ústavný súd zistil, že v určitej miere prispel k predĺženiu jeho priebehu. V uvedenej súvislosti je potrebné poukázať na to, že sťažovateľ, resp. jeho právny zástupca sa nedostavil na viaceré nariadené pojednávania, no predovšetkým na to, že z dôvodu neuposlušnosti výzvy okresného súdu na zaujatie stanoviska k vlastnému podaniu z 24. apríla 2006 okresný súd uznesením z 9. januára 2007 a opakovane z 20. novembra 2007 sťažovateľovi uložil poriadkové pokuty po 5 000 Sk. Tieto skutočnosti je potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľa, keďže podľa názoru ústavného súdu prispeli k predĺženiu namietaného konania. Zároveň ich ústavný súd zobral do úvahy aj pri ustálení priznanej sumy finančného zadosťučinenia.</p> <p>3. Ak keď podľa zistení ústavného súdu bol postup okresného súdu v namietanom konaní v zásade plynulý, na druhej strane však je potrebné konštatovať, že bol poznačený veľkou neefektívnosťou, čo možno vyvodit' z toho, že meritórne rozhodnutia okresného súdu museli byť až trikrát v odvolacom konaní zrušené a vec bola zakaždým okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie. Na ťarchu okresnému súdu je potrebné pripísať aj neefektívny postup v súvislosti so znaleckým dokazovaním. Okresný súd napriek ním určenej 60-dňovej lehote na vypracovanie znaleckého posudku ani po takmer 4-ročnej nečinnosti znalca nevyužil proti nemu poriadkové opatrenia podľa § 53 OSP.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že doterajším neefektívnym postupom okresného súdu v konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd považoval priznanie sumy 3 500 € za primerané finančné zadosťučinenie.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 115/2011
sudca spravodajca	Ján Luby
druh konania	čl. 127 konanie o s'ťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené

dátum rozhodnutia	25. mája 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práva na konanie bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie nedoplatkov na nájomnom a nedoplatkov za služby spojené s užívaním bytu spolu s poplatkom z omeškania, ktoré začalo 3. septembra 2003.
ratio decidendi	<p>1. V napadnutom konaní sa navrhovateľ od sťažovateľa domáha zaplatenia finančnej čiastky z titulu nedoplatkov na nájomnom a nedoplatkov za služby spojené s užívaním bytu spolu s poplatkom z omeškania. Uvedený typ sporov patrí do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov a v zásade tieto konania nie sú ani po právnej, ani po skutkovej stránke zložité. Aj v danom prípade ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie nevykazuje žiadne črty právnej alebo skutkovej zložitosti. Napokon na zložitosť veci nepoukázal ani okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti, keď výslovne uviedol, že nejde „o mimoriadne obťažný spor“.</p> <p>2. Ústavný súd hodnotiac priebeh napadnutého konania nezistil skutočnosti, ktoré by z pohľadu doterajšej dĺžky konania bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľa.</p> <p>3. Z dosiaľ vykonaných úkonov okresného súdu v priebehu takmer ôsmich rokov trvania posudzovaného konania vyplýva, že okresný súd bol v prevažnej časti jeho doterajšieho priebehu v podstate nečinný. Keďže podľa názoru ústavného súdu je nečinnosťou označené preskúmané konanie ako celok, nie je potrebné vyhodnocovať sporadické úkony okresného súdu (nariadenie dosiaľ jediného pojednávania vo veci po takmer 3 rokoch a nariadenie znaleckého dokazovania po viac ako 6 rokoch od začiatku napadnutého konania).</p> <p>Keďže aj okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti prieťahy v prevažnej časti doterajšieho priebehu napadnutého konania uznal, ústavný súd bez ďalšieho dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v namietanom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd považoval priznanie sumy 1 500 € požadovanej sťažovateľom za primerané finančné zadost'učinenie.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 95/2011
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	12. mája 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práva na konanie bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o vrátenie vzájomného plnenia po odstúpení od zmluvy. Návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 3. novembra 2005.
ratio decidendi	1. Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je rozhodovanie o žalobe vo veci „vrátenia vzájomného plnenia po odstúpení od zmluvy o zhotovení dvojľôžka v sume 9 200 Sk“. Ústavný súd z obsahu spisu, z vyjadrení sťažovateľky a okresného súdu a nimi predložených na vec sa vzťahujúcich listín nezistil žiadnu skutočnosť svedčiacu o právnej zložitosti veci, a tiež po skutkovej stránke nemožno konštatovať, že v danom prípade ide o vec skutkovo zložitejšiu, vyžadujúcu si vykonanie obsiahlejšieho dokazovania, ktoré by mohlo spôsobiť predĺženie konania a ospravedlniť aspoň čiastočne jeho doterajšiu dĺžku.

	<p>2. Správanie sťažovateľky ako účastníčky konania ústavný súd hodnotí ako aktívne a súčinnosťné; sťažovateľka reagovala včas na výzvy okresného súdu, zúčastňovala sa jednotlivých pojednávaní, označovala dôkazy na preukazovanie svojich tvrdení a počas celej doby konania bola zastúpená kvalifikovaným právny zástupcom. V správaní sťažovateľky teda ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by bolo možné pripísať na jej ťarchu.</p> <p>3. Ústavný súd hodnotil postup okresného súdu v namietanom konaní od 24. októbra 2006, keď mu bol po predchádzajúcom postúpení veci Okresným súdom Poprad predložený spis (postup Okresného súdu Poprad v predmetnej veci sťažovateľka v petite nenamieta, pozn.). ústavný súd konštatoval, že v období po postúpení veci došlo v postupe okresného súdu v namietanom konaní k viacerým obdobiam aj dlhodobejšej neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že neodôvodnenou nečinnosťou, ako aj neefektívnou činnosťou okresného súdu došlo v namietanom konaní k zbytočným prieťahom, a teda k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že priznanie finančného zadost'účinenia v sume 800 € bude v danom prípade primerané konkrétnym okolnostiam prípadu.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 72/2011
sudca spravodajca	Ludmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	12. mája 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práva na konanie bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie. Konanie začalo v roku 1999.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o prvé kritérium, predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o žalobe o zaplatenie časti ceny diela (v sume 60 925,70 Sk) a rozhodovanie o vzájomnom návrhu sťažovateľa na zaplatenie sumy 131 650 Sk. Po právnej stránke ide o štandardnú vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Zo skutočností uvedených sťažovateľom a okresným súdom ani z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd nezistil nijakú okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o právnej zložitosti veci. Pokiaľ ide o faktickú zložitost' veci, je potrebné poukázať na to, že dokazovanie vyžadovalo okrem zabezpečenia viacerých listinných dôkazov aj vypracovanie znaleckých posudkov; v žiadnom prípade však nejde o takú zložitost' veci, ktorou by bolo možné odôvodniť doterajšiu dĺžku konania (takmer 12 rokov) bez prijatia rozhodnutia vo veci samej.</p> <p>2. Ďalším kritériom, ktoré ústavný súd uplatnil pri hodnotení doterajšieho priebehu napadnutého konania, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka konania. Ústavný súd predovšetkým pripúšťa, že procesné úkony, ktoré v doterajšom priebehu napadnutého konania urobil sťažovateľ objektívne vplývali na priebeh a dĺžku namietaného konania, keďže vo veci konajúci okresný súd sa s týmito návrhmi sťažovateľa musel zaoberať. Zároveň ale ústavný súd konštatuje, že išlo o procesné úkony, ktoré síce ovplyvnili doterajšiu dĺžku namietaného konania, ale na ktorých uplatnenie má sťažovateľ právo podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, a preto ich nemožno pripísať na jeho ťarchu. Sťažovateľ bol v konaní v zásade aktívny.</p> <p>3. Ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd v období od podania žaloby (15. jún 1999) do 20. januára 2000 (keď zaslal na vyjadrenie žalobcovi vzájomný návrh sťažovateľa) postupoval plynulo a zabezpečil realizáciu procesných práv účastníkov</p>

	<p>konania v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.</p> <p>Ústavný súd ďalej konštatuje, že v konaní okresného súdu sa opakujú viaceré obdobia nečinnosti. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd doteraz uskutočnil osem pojednávaní a dosiaľ, po takmer 12 rokoch od začatia konania, nerozhodol vo veci samej.</p> <p>Postup okresného súdu v označenom konaní okrem opakovaných období nečinnosti podľa názoru ústavného súdu má znaky neefektívnej činnosti, pretože dlhodobo nesmeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa a jeho nesústreďený postup spôsobil doterajšiu dĺžku namietaného konania; spôsobil teda to, že konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené, čím stav právnej neistoty sťažovateľa stále trvá.</p> <p>Ústavný súd vzal do úvahy aj skutočnosť, že aj samotný okresný súd priznal prieťahy v namietanom konaní.</p> <p>Ústavný súd po posúdení všetkých skutočností vzhľadom na uvedené rozhodol, že okresný súd svojou opakovanou nečinnosťou a neefektívnou a nesústreďenou činnosťou v konaní s prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania (takmer 12 rokov) spôsobil zbytočné prieťahy v konaní, čím došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd považoval za odôvodnené priznať sťažovateľovi finančné zadostučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde v sume 4 000 €.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>***</p>

spisová značka	IV. ÚS 52/2011
sudca spravodajca	Ludmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	29. apríla 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie práva na konanie bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o žalobe o uloženie povinnosti uzavrieť zmluvu o prevode vlastníctva bytov. Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uviedli, že ako navrhovatelia pristúpili 30. mája 2001 k žalobe podanej okresnému súdu 17. marca 2000.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o prvé kritérium, ktoré ústavný súd zohľadňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd konštatoval, že konanie, predmetom ktorého je (po úpravách petitu) rozhodovanie o návrhu žalobcov (vrátane sťažovateľov) na nahradenie prejavu vôle žalovanej na uzavretie zmluvy o prevode vlastníctva bytov, nemožno z právneho hľadiska považovať za zložité. Na základe analýzy doterajšieho priebehu konania aj vzhľadom na väčší počet žalobcov (37) ústavný súd pripustil, že vec možno z faktického hľadiska považovať za zložitejšiu, a preto túto skutočnosť zohľadňoval pri svojom rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľov.</p> <p>2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľov ako účastníkov konania, ústavný súd konštatoval, že sťažovatelia v doterajšom priebehu konania poskytovali okresnému súdu potrebnú súčinnosť, a preto nemožno pripísať na ich ťarchu negatívny podiel na tom, že namietané konanie nebolo dosiaľ právoplatne skončené.</p> <p>3. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd na základe skutočností obsiahnutých v spise konštatoval, že postup okresného súdu v namietanom konaní nevykazoval dlhšie obdobia</p>

	<p>nečinnosti, t. j. jeho postup bol v zásade plynulý. Na druhej strane ústavný súd konštatoval, že doterajší priebeh namietaného konania sa vyznačoval nesústredenou činnosťou okresného súdu, ktorá mala nezanedbateľný vplyv na jeho doterajšiu neprímeranú dĺžku. Tento záver ústavného súdu sa týka jednak nesprávneho posúdenia zmeškania lehoty na podanie odvolania žalovanou proti rozsudku z 2. apríla 2003, nesprávneho postupu pri vyrubení poplatku za odvolanie žalovanej a najmä ďalších dôvodov, pre ktoré krajský súd uznesením z 28. júna 2006 zrušil rozsudok okresného súdu z 2. apríla 2003.</p> <p>Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že neefektívnou činnosťou okresného súdu v namietanom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 1 000 € každému zo sťažovateľov primerané konkrétnym okolnostiam prípadu</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 36/2011
sudca spravodajca	Ludmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	29. apríla 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práva na konanie bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie. Konanie začalo v roku 2007.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, ktoré ústavný súd uplatňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd vychádzajúc zo skutočnosti, že predmetom konania pred okresným súdom je návrh sťažovateľky na zaplatenie sumy s príslušenstvom z titulu nezaplatenej zmluvnej paušálnej odmeny sťažovateľke za jej právne zastupovanie, konštatuje, že vec je súčasťou štandardnej agendy všeobecných súdov, a nie je právne ani skutkovo zložitá.</p> <p>2. Správanie sťažovateľky ako navrhovateľky v tomto konaní je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd na základe obsahu súdneho spisu, vyjadrení predsedu okresného súdu i sťažovateľky dospel k záveru, že správanie sťažovateľky neprispelo zásadnejším spôsobom k namietanej dĺžke označeného konania.</p> <p>3. So zreteľom na doterajší priebeh napadnutého konania, ktoré dosiaľ nebolo právoplatne skončené, keď okresný súd až po viac ako tri a pol roku od jeho začatia vyhlásil 24. februára 2011 rozsudok vo veci, ústavný súd uzavrel, že postup okresného súdu v konaní vykazuje tak obdobia nečinnosti, ako aj neefektívnej a nesústredenej činnosti. Ústavný súd v nadväznosti na tento záver rozhodol, že okresný súd konal so zbytočnými prieťahmi, čím porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd považoval za odôvodnené priznať sťažovateľke sumu 1 500 € ako primerané finančné zadosťučinenie</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 435/2010
sudca spravodajca	Eudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	14. apríla 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práva na konanie bez zbytočných prietáhov postupom okresného súdu v konaní o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Konanie začalo v roku 2002.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je rozhodovanie o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. V danom prípade išlo o odvolacie konanie, v ktorom sa mali riešiť najmä právne otázky. Ani podľa názoru ústavného súdu nejde o spor výnimočnej právnej a skutkovej zložitosti. Vzhľadom na povahu veci (domáhanie sa nápravy krívd z minulosti) si však vyžaduje prístup súdu s osobitnou starostlivosťou.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, t. j. správania sťažovateľov v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil okolnosť, ktorú by bolo treba pripísať na ťarchu sťažovateľov. Ústavný súd vzal do úvahy a zohľadnil pri rozhodovaní o finančnom zadost'učinení skutočnosť, že jedno z dvoch nariadených pojednávaní sa neuskutočnilo na žiadosť a z dôvodu na strane sťažovateľov, resp. ich právnej zástupkyne.</p> <p>3. V nadväznosti na rozhodnutie krajského súdu o odvolaní sťažovateľov, ktorým krajský súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu z 23. februára 2006, ktorým okresný súd v celom rozsahu zamietol návrh sťažovateľov, sa sťažovatelia obrátili so sťažnosťou zo 16. marca 2009 na ústavný súd. Ústavný súd o sťažnosti sťažovateľov rozhodol 26. novembra 2009 tak, že uznesením č. k. III. ÚS 279/09-27 rozhodol o porušení základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu z 20. novembra 2008.</p> <p>Rozhodovanie ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľov proti právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu trvalo cca 10 mesiacov a toto obdobie nemôže ísť na vrub „nečinnosti“ krajského súdu. Po vrátení veci bolo povinnosťou krajského súdu vzhľadom na dĺžku odvolacieho konania postupovať v konaní s osobitnou starostlivosťou.</p> <p>Od vrátenia veci krajskému súdu 4. januára 2010 vykazuje konanie krátkodobé obdobia nečinnosti.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že po zohľadnení všetkých skutočností – doterajšej dĺžky odvolacieho konania na krajskom súde (5 rokov), ovplyvnenej aj opakovanými obdobiami krátkodobej nečinnosti krajského súdu došlo k zbytočným prietahom v konaní, a preto rozhodol o porušení základného práva sťažovateľov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03).</p> <p>Ústavný súd považoval priznanie sumy 2 000 € každému zo sťažovateľov za primerané finančné zadost'učinenie.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	III. ÚS 279/09

spisová značka	IV. ÚS 62/2011
sudca spravodajca	Eudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	15. apríla 2011

dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práva na konanie bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o ochranu osobnosti. Konanie začalo v roku 2005.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že spory o ochranu osobnosti patria do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Keďže v okolnostiach danej veci bolo pre meritórne rozhodnutie nutné vypočítať pomerne veľký počet svedkov, ústavný súd pripúšťa určitú mieru skutkovej zložitosti, ktorá však nezabavuje okresný súd zodpovednosti za priebeh napadnutého konania vyhodnotený v ďalšej časti tohto nálezu.</p> <p>2. Čo sa týka správania sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania, ústavný súd konštatuje, že v prvých takmer 3 rokoch od začiatku konania mal na prieťahoch v konaní podiel aj samotný sťažovateľ a v tom čase ním splnomocnený právny zástupca. Sťažovateľ sa nezúčastnil na viacerých pojednávaniach. Právny zástupca z dôvodu neprítomnosti sťažovateľa žiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 28. jún 2006, k čomu okresný súd aj pristúpil, v dôsledku čoho však neboli vypočutí svedkovia, ktorí sa na pojednávanie dostavili. Obdobne nebol pre neúčast sťažovateľa a jeho právneho zástupcu opätovne vypočutý svedok. na pojednávaní nariadenom na 23. máj 2007. Keďže sa sťažovateľ nedostavil na pojednávanie nariadené na 25. január 2008, pričom jeho právny zástupca 14. januára 2008 písomne oznámil skončenie zastupovania sťažovateľa v konaní, okresný súd predvolal sťažovateľa na ďalšie pojednávanie už pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty. Tieto skutočnosti ústavný súd v súvislosti s predĺžením konania pripísal na ťarchu sťažovateľa a zobral ich do úvahy aj pri ustálení sumy priznaného finančného zadosťučinenia.</p> <p>3. Ústavný súd na vychádzajúc z vyžiadaného súdneho spisu konštatuje, že namietané konanie, ktoré začalo podaním návrhu 20. júla 2005 na okresnom súde, prebieha už takmer 6 rokov, pričom až na pojednávaní uskutočnenom 4. apríla 2011 okresný súd vyhlásil rozsudok. Postup okresného súdu v preskúvanom konaní bol síce podľa názoru ústavného súdu plynulý, avšak na druhej strane ho treba hodnotiť ako neefektívny, keďže napriek doterajšej dĺžke konania nevedol k právoplatnému rozhodnutiu, t. j. k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa.</p> <p>Berúc do úvahy najmä to, čo je pre sťažovateľa ako účastníka namietaného konania v procesnom postavení odporcu v stávke, ústavný súd vyhodnotil doterajšiu dĺžku konania (takmer 6 rokov) ako ústavne neakceptovateľnú, a preto dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd považoval priznanie sumy 1 500 € za primerané finančné zadosťučinenie.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

Spracovala : JUDr. Zuzana Gajdošová

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom

konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.